

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesc.— Manuscrisuri nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelk Nachf., Anton Ooppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învalială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I V .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr., pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 153.

Brașov, Miercuri 11 (24) Iulie.

1901.

Politica rusescă în Balcani.

Călătoria marelui duce Alexan-
dru Mihailovici în răsăritul Europei
se desfășură, ca o misiune de mare
importanță politică, care țintesc
departe. Dela Constanța marele duce
rusec a plecat pe cuirasatul său
„Rostislaw“ spre a face o vizită Sul-
tanului la Bosfor.

Acésta vizită completează așa
zicând noul curent al politiceii bal-
canice ruseci, ce tinde a mări și a
întări tot mai mult influența Rusiei
în Peninsula balcanică prin aceea,
că diplomația ei și-a schimbat tac-
tica de odinioară și se prezintă ca
binevoitoare și protegătoare intere-
selor politice și economice ale state-
lor din Balcani.

S'a constatat în timpul din ur-
mă, că diplomația rusescă încetul
cu încetul și-a recăștigat terenul cu
totul în Bulgaria, și că dela inci-
dentul din conacul sârbesc, care avu
ca eroină pe regina Draga, Rusia a
reușit a paraliza și în Serbia in-
fluința austro-ungară. De Muntene-
gru nici nu mai vorbim, căci acest
principat a fost totdeauna cu trup și
suflet pentru Țarul.

În ce privește Turcia, Sultanul
deja de un șir de ani întreține ra-
porturi foarte amicabile cu curtea
dela Petersburg și și la înalta Pôrtă
influența rusescă este adă predomi-
nantă. Acésta o dovedește și primi-
rea strălucită și cordială ce a făcut-o
Sultanul marelui duce Mihailovici,
care a sosit Sâmbătă la Constanti-
nopol. Englitera, rivala Rusiei la
Bosfor, a încetat de mult a mai avé
primul cuvânt la curtea Sultanului
și ea mai are adă desavantajul de-a
mai fi încă tot încurcată în războiul
din Africa-sudică, pre când, după în-
cetarea crizei chineze, Rusia își ia ră-
gaz și voiă de a desfășura érași o

activitate viuă în Peninsula balca-
nică.

Este caracteristic și interesant
chipul cum presa rusescă se pronunță
asupra însemnătății și a efectelor
visitei marelui duce. Foile ruseci
nu negă misiunea politică a marelui
duce, deși acesta a fost declarat, că
el n'a venit să facă politică. Cu deo-
sebite este efectul visitei asupra Bul-
gariei și asupra raporturilor dintre
Bulgaria, România și Rusia, ce le
preocupă.

Cu privire la Bulgaria, accen-
tuéză marele diar „Petersburske
Viedomosti“, că „vizita marelui duce
dovedește, că Rusia așteptă ca es-
periențele unei politice anarchice să
fiă sfârșite pentru Bulgaria și speră,
că sub mâna de fier a lui Karave-
loff tôte vor reintra în ordine; de
astă-dată Bulgarii trebuie să înțelgă,
că Rusia nu pôte să sprijinască pe
un stat, care tolereză pe asasinii;
guvernul bulgar trebuie acum după
vizita marelui duce să purifice țera
de vagabundii și asasinii, cărora li-se
dă asil și cari fac politică în cafe-
nelele din Sofia“.

Atâta pentru Bulgaria. Încât
privește România, același diar afirmă,
că prin vizita marelui duce Mihail
la Constanța au fost desmintite afir-
mările pressei germane și evreo-ger-
mane, cari vorbeau de o convențiã
militară austro-română în sens duș-
mănos Rusiei. „Din norocire“, es-
clamă „Petersburske Viedomosti“,
„încercările de a face din România
o avangardă a Austro-Ungariei con-
tra Rusiei s'au zădărnicit“.

Din espunerile fôiei ruseci ar
resulta, că marele duce a avut mi-
siune de a aplana definitiv conflictul
între România și Bulgaria și tot-o-
dată de a iniția raporturi mai in-
time între România și Rusia. Întru
cât corespund aceste păreri realită-

ții, nu se pôte încă constata cu ôre-
care siguranță. Fapt este însă, și
acésta se recunósce și de presa ofi-
ciosă română, că vizita dela Con-
stanța a fost o nouă întărire a bu-
nelor raporturi, ce există adă între
statul român și imperiul Țarilor.

Acésta este și părerea foilor
din Germania, cari găesc în amin-
tita vizită și o dovadă, că prin mer-
gerea sa în Bulgaria marele duce
n'a voit să facă o manifestațiune
ostilă României.

Sunt însă și alte păreri, ce se
manifestă într'o parte a foilor ger-
mane din afară și din Austria, cari
vêd deja de pe acum conturele unei
grupări slave în Balcani sub protec-
ția și conducerea Rusiei, față cu care
ar sta Austro-Ungaria cu România
și cu Grecia; deci nu vèd nici în
vizita marelui duce, decât un rês-
puns la întelnirea regilor în Ab-
bazia.

Între aceste două păreri estreme,
cari pun față în față tripla alianță
cu alianță dublă, mai este o părere
susținută de unele foi naționale ger-
mane independente, care dice, că
punctul de gravitare al politiceii ru-
seci este încă tot în Asia, și că
ceea-ce urmărește ea în Peninsula
balcanică este numai asigurarea
unei pozițiuni defensive, prin care
Austro-Ungaria să fiă împiedecată
de-a intra eventual în acțiune, ca
aliată a Angliei, spre a scôte pu-
terea armată rusescă din Asia pen-
tru a servi astfel intereselor ce le are
Anglia în India.

Aceste foi cred deci, că Rusia
nu va provoca încurcături, ci din
contră va întrebuița tôte influința
sa pentru a asigura pacea în Bal-
cani.

Convențiã militară cu România?

De când cu visita șefului statului major-
general austro-ungar br. Beck la Sinaia,
s'a vorbit în presa germană și maghiară
de probabilitatea încheierii unei conven-
țiuni militare între Austro-Ungaria și Ro-
mânia. „Magyarország“ vré să soie acum cu
tot de-adinsul, că cu ocaziunea amintitei
visite s'a și încheiat o astfel de conven-
țiune, după care România în cas de rês-
boi ar avé să dea opt corpuri de armată,
la oaltă 250,000 de ômeni. Îndată-ce Rusia
ar mobilisa, România ar așeza patru cor-
puri de armată pe linia Galați-Iasi, cari ar
avé să împiedece unirea trupelor ruseci dela
Odessa cu corpul dela Kiev, destinat se
năvălescă în Austro-Ungaria. Restul arma-
tei române ar avé să ia pozițiã contra
Bulgarilor, pe când în contra Serbiei și la
Dunăre până la Vidin ar fi așezate trupe
austro-ungare. Fôia maghiară afirmă, că soi-
rea e adevărată chiar deocă se va desminti,
și că convențiunea se va publica, probabil,
îndată-ce Regele Serbiei și principii Bul-
gariei și al Muntenegrului se vor duce la
Petersburg.

Soirea s'a desmintit, dér fiind-că
„M-g“ totuși o susține, n'avem decât să
așteptăm să vedem, ce se va întâmpla,
după-ce principii slavii din Balcani se vor
concentra la Petersburg. De-ocamdată în-
cât pentru Nichita al Muntenegrului se des-
minte din Cetinje, că el va pleca în stră-
inătate.

Marele duce Mihailovici la Con-

stantinopol. O soire telegrafică din Con-
stantinopol dela 21 l. c. anunță, că marele
duce rusec Alesandru Mihailovici a sosit
pe bordul cuirasatului „Rostislaw“ în Buju-
kliman (la intrarea în Marea Negră.) Sul-
tanul a trimis spre întâmpinare, pe un
yacht imperial, pe ministrul de marină
Fuad-pașa, pe șeful de secțiã în ministeriul
de rêsboi Ahmed Ali-pașa și pe marele
măestru al ceremoniilor Galib-bey. Amba-
sadorul rusec Sinovjev și membrii ambasadei
incă s'au dus la Bujukliman. Pe la

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(6)

Patriarhale.

Dare de sémă.

(Continuare.)

Și într'adevăr, ajunge ca să rêsfoim
prin „Patriarhale“, ca să vedem, că aici n'a-
vem de a face cu o „colecțiã de versuri“,
ci cu un volum unitar de poezii, pe cari
poți să-l cetesci dintr'un capêt până într'al-
tăl, să-l deschidî unde vrei, fără ca să te
înstrâinezi o clipă de poet, simțindu-te me-
ren acasă. În tot volumul vei întelni aceeași
notă intimă, peste care se răspândește o
semințate clasică.

Și nota acésta e nouă în literatura
noastră, „Patriarhalele“ ne bat la ochi prin
originalitatea lor — deocă n'ar fi decât fap-
tul, că în tot volumul nu găsim o singură
poezie de dragoste, și încă ar garanta ori-
ginalitatea lui!

E adevărat, că nota acésta, pe care o
regăsim în tôte poeziile, nu o aflăm poten-
țată într'una singură, personalitatea poetu-
lui, așa cum reiese din volumul întreg, n'a
isbucnit niciodată într'o singură poezie.
Pôte ar fi și jicnit nota acésta intimă, în-
trând patimă în ea, duișoia aceea, care ne

mângăie în mai tôte poeziile lui Iosif, s'ar
fi prefăcut de sigur în dulcegărie, séu în
sentimentalism, deocă ar fi fost potențată.

Și de aceea, cel ce vré să facă re-
censiunea acestui volum, nu pôte alege o
poezie ca, citând'o, să pôta arăta caracterul
volumului, ci trebuie să facă, precum am
fost noi nevoiți s'o facem — și suntem si-
guri, că cetitorii ne vor fi recunoscători —
să citeze multe poezii, cari la un loc se po-
tenteze nota principală a volumului și să
arate originalitatea lui.

Dér și ca exterior „Patriarhalele“ se
presintă într'o formă cu totul neobișnuită
la noi. În loc de copertele lipsite de gust
a unor „Nocturne“ séu „Fire de tort“, étă
o formă și o copertă artistică. Cel mai ta-
lentat dintre tinerii pictori români, Kimon
I. Loghi, și-a uuit inspirația cu inspirația
poetului, ca să dea volumului haina măes-
trită, în care ni-se arată astăzi.

Dintr'un fond înroșit de sórele, care
apune, se desprinde silhueta unui moșneag
cu o cață în mâna dréptă, cu stânga fă-
cută strașină deasupra ochilor, pentru-ca să
privescă un cârd de cocóre, cari plécă spre
alte țeri.

Satu-i strîns în bătătură,
Cântă, jôcă, chefulnessce...
Sună toba; plin dulapul
Se 'nvêrtesce.

În vèzduh e-atât albastru,
În senin e-atâta sóre!
Ingresc departe stoluri
De cocóre...

Vin copiii 'n fuga mare,
Ese lumea 'n drum grămadă, —
Un moșneag ridică mâna
Să le vadă...

Dă din cap, zimbînd clipește
Și îngână veteranul:
„Le-oiu mai apuca eu ôre
Și la anul?“

(Cocórele).

Nu vorbesc de felul cum a sciut Loghi
să unescă ilustrația cu afșul, introducînd
în cea dintâi colorii și suprafețe mari, cari
au să atragă luarea aminte a trecătorului,
ér în afș băgînd eleganță și discrețiã, ri-
dicîndu-l astfel peste vulgarul scop de re-
clamă, pe care-l are; nu mă opresc nici la
relevarea dibăciei cu care a sciut să repar-
tiseze textul scris în desemn, nici a măestriei
cu care a stilisat obiectele, scoțînd atâta efect
din forma ingrată a unui coor cu aripele în-
tînse, ci vreau să scot la ivélă un fapt intere-
sant: De ce Loghi a ilustrat chiar acésta poe-
zie, séu mai bine çis, de ce a preferit să așeze
acésta ilustrația pe copertă, aședînd Nucul în
dosul cărții și și peisajul sórelui, ce apune
și al câmpiei bătute de vèntul tomatoc, ca

vignete la începutul și la sfârșitul volumu-
lui. De sigur, că moșnegul acesta cu barba
lui albă simboliséză mai bine vremea pa-
triarhală, ce apune ca și sórele din scăpă-
tat. Dér mai e și alta. Lui Loghi i-a bătut
la ochi belșugul de tablouri, cari se ouprind
în poeziile lui Iosif și elevul favorit al lui
Franz Stuck a remarcat asemănarea adese-
ori frapantă a tablourilor măestruului séu și
a celor împrăștiate în poeziile lui Iosif.
Într'adevăr, de multe ori rămănem uimiți
de câte-un gest mare, în jurul căruia în-
cremenesce, deocă e ertat să mă esprim
astfel, poezia lui Iosif, adese-ori plină de ac-
țiune. Lumea-i strînsă în jurul dulapului și
ride și chive. Vin cocórele bătînd greu din
aripi. Hărmalea se adaogă prin glôta de
copii, cari alérgă ca să le vadă. Apusul só-
relui împrășteie colorii orbitóre peste peisaj,
cari acuză și mai mult mișcarea mulțimei.
Și de-odată nu mai vedem nimic, decât ges-
tul mare și rotund cu care moșneagul duce
mâna la ochi ca să vadă și el cocórele, nu
mai auzim nimic decât șôpta sa:

„Le-oiu mai apuca eu ôre
Și la anul?“

(Va urma).

ora 1 marele duce imbarcând pe vasul de postă „Coronoiorec“, care a însoțit cui-rasatul „Rostislav“ dela Burgas, s'a dus la Dolmabagde palatul imperial, unde l'au salutată dignitarii superiori. De aici marele duce, ambasadorul rusesc și trimișii Sultanului s'au dus în trăsură la Jildiz-chiosc, unde Mihailovici primind de Sultanul. S'era s'a dat la palatul Jildiz un prânz de gală în onoarea marelui duce. Ați Alesandru Mihailovici părăsește Constantinopolul.

Fraternisare franco-germană. Președintele consiliului municipal din Paris, *Deusset*, a adresat următoarea scrisoare Cehilor din Praga:

„Scumpilor amici și frați! Nu aflu cuvinte de-ajuns spre a vă arăta cât de puternic ne-au mișcat salutările și manifestările voastre de simpatie pentru Parisul nostru și Franța noastră iubită, ce ni-s'au adresat din toate părțile regatului boem din incidentul sărbătorii naționale dela 14 Iulie. In numele poporațiunii Parisului îmi permit, iubiți amici, a vă exprima pe această cale cea mai cordială mulțumire și de-a vă asigura, că Parisul nu va uita nici-o dată Praga regală și scumpa Boemia, care cu atâta însuflețire s'a alipit de serbarea festivității naționale franceze. Vă mulțumim, scumpi amici, și la revedere! Louis Dausset, președintele consiliului municipal din Paris“.

Meetingurile în favoarea lui Sarafoff, de ar fi să-i credem diarului oficios bulgar, nu vor avea nici o înfruntare asupra atitudinii guvernului bulgar, „care nu se va depărta dela linia de conduită leală“ și pe care toate protestațiunile de fafelii aceleia, ce s'a făcut de curând de meetingul, care a cerut liberarea lui Sarafoff și a complicilor săi, nu vor putea avea nici o influență asupra justiției bulgare. Așa ar trebui să fie, și așa să și fie.

„Partidă creștină“ — antisemită.

Diarele din Budapesta aduc știrea, că e pe cale de a se înființa în Ungaria o nouă partidă, așa zisă „partidă creștină“.

Punctul cardinal al programului partidei în nascere va fi: politica de *acuirare de pământ*. Dér pe lângă acest punct, deși nu se spune pe față, partidă va avea caracter pronunțat antisemit.

În programul, ce a apărut toomai acum, se dice, că interesele sociale ale țării reclamă, ca poporul să nu fie stors prin instituțiunile existente și prin *jidovime*. Dacă statul dă în vîndare s'eu în arendă proprietăți, acestea să nu le capete deputații protegiați, cămătarii, ci poporul agricol muncitor. Poporul să nu fie sclavul jidanielor arendaș, și să se pună capăt înșelăciunilor pe piața de cereale. Cerele tarif vamal autonom în interesul dezvoltării industriei.

Programul face amintire de cestiunea evrească în Ungaria și dice: „Liberalismul, care în Ungaria a devenit dominant, însemnă ducerea înainte a intereselor jidovesci în paguba creștinilor și pentru stricarea caracterului creștinesc al statului; puterea și influența jidovescă se validiteză pretutindeni și pe toate terenurile pe Jidan îl vedem favorizat“.

Din România.

Lucrul de mână în școlile sătesci. — Trebuința de reformă a instrucțiunii publice.

Craiova, 2 Iulie 1901.

(Coresp. „Gaz. Trans.“)

Fin.

Astfel școlile noastre, în loc să ne deschidă largă ușa adevăratei civilizațiuni, ne îndrumază pe calea unei prăpăstii naționale. Ele înmulțesc proletariatul intelectual, cea mai periculoasă clasă a societății, și în acest mod ne causală un mare rău, economic, moral și național. Prin generațiunile, ce ies în fiă-care au din școle, fără deprinderi și cunoștințe după cari să potă trăi independenți, se nu recurgă la bugetul statului, se micșorează mereu numărul muncitorilor și se înmulțesc în aceeași

proporțiune numărul consumătorilor neproductivi, însă deprinși a trăi mai comod și cu mai multe cheltuieli, decât poporul dela țără. E'tă o mare cauză de micșorarea bogăției naționale. Căci o țără, ca și o familie, când consumă mai mult decât produce, când împorță mai mult decât esporță, merge spre ruină.

Apoi ruina materială e strîns împreunată cu cea morală. Nelucrarea, s'ărăcia și cultura intelectuală neocompletă s'eu semi-doctia primită în școli, sunt trei motive puternice de corupțiune morală. Ele deschid calea tuturor viciilor civilizațiunii, fără să ne aducă nici una din binefacerile ei; și astfel o instrucțiune greșită, necorespunzătoare trebuințelor sociale ale timpului, devine mai rea și mai periculoasă, decât ignoranța.

Un rău nici-o dată nu vine singur, dice o maximă poporană. Decadența morală și materială aduce cu sine slăbirea națiunii și cucerirea țării de străini. Pentru-o ați răsbobiele de cucerire, cari se petrec zilnic sub ochii noștri, nu se fac atât cu sabia și cu tunul, cât cu mașinile de abur și electricitate ale fabricelor și atelierelor. Prin aceste arme și prin capitalurile și știința lor, străinii ocupă terenurile industriei și comerțului, desprețuite și negleșite de Români, și se fac stăpâni numărărilor isvóre de avuție ale patriei noastre, cari noi nu le scim esploata.

E'tă pentru-ee răspândirea cunoștințelor practice în masele poporului și reforma instrucțiunii publice, începută ați o atâta zel de omeni noștri dela cărmă, a devenit o problemă de existență pentru noi. Ne trebuie ați mai multe școli profesionale, mai multe școli de meserii și de comerț, decât gimnaziile și liceele clasice. Astăzi, România, țără agricolă, are o singură școlă de agricultură în București, la Herăstrău, și alta mai elementară la Strihareț, lângă Slatina. Asemenea stăm cu școlile de meserii, ba și cari au fost, s'au deteriorat ori s'au desființat, ca d. e. școlă de meserii din Iași, care fusese atât de bine organizată și condusă de harnicul ei director d-l I. D. Monăstireanu.

Învățământului primar, atât urban cât și rural, de-asemenea trebuie să i-se dea o direcțiune mai practică, decât până acum. Trebuie scimpuținate cunoștințele teoretice, cari nu pot contribui nici la îmbunătățirea stării materiale, nici la cultura inimii; și din contră, să se înmulțescă cunoștințele practice, cari trebuie aplicate în viața de toate zilele, cum sunt elementele de fizică, de chimie, de fiziologie, de igienă, de agricultură și horticultură, ș. a.

O reformă din cele mai salutare a început a-se face prin introducerea lucrului de mână în școlile primare. Pentru acest scop în școlile pedagogice de învățători (rurali) și de institutori (urbani), pe lângă alte obiecte de studii, s'a introdus și câte un curs pentru lucrul manual. Aici, în Craiova, prin inițiativa d-lui Stoienescu, maeștru al școlii pedagogice, s'a introdus lucrul de mână și în școlă de cântăreți, de cari vorbirăm, și în care zelosul inițiator a înființat un atelier cu propriile sale cheltuieli, pentru instrucțiunea elevilor. Și prin o înțeleptă dispozițiune a episcopului eparchiei, cântăreții eșiți din această școlă sunt obligați a propune în școlile sătesci și lucrul manual.

Specialitățile, cari le-am vădut cultivate în atelierul școlii de cântăreți, sunt: lucrul părărilor de paie; împletituri de nule și de papură, scaune, canapele, coșulețe, rogojinii, coșnițe de albănie, ș. a.; lucrări de timpări și strungării; facerea frînghiilor; argășitul pieilor și confecționarea opincilor; lucrarea periiilor de păr; faoarea găitanului de lână pentru haine; deosebite unelte agricole; spălatul obiectelor bisericesci în mod sistematic. Pe lângă acestea li-se dau cunoștințe de cultura albinelor, de întrebuinta mierei și lucrul luminărilor de ceață și de cultivarea grădinilor de pomi și de legume.

E de dorit, ca asemenea lucrări să se introducă pretutindeni. Pentru-o fără ele cunoștințele teoretice, câștigate de elevi în școlă, valoréză puțin și se pierd fără

folos. Deprinderile practice, prin cari se potă cine-va întrebuinta timpul și vara la câmp și la grădina și ierna în casă s'eu în atelier, și bibliotecile poporane, în cari tinerii se-și potă continua cultura începută în școlă, — acestea sunt în prima linie mijlocele, prin cari se potă ridica poporul dela țără și prin cari putem introduce civilizațiunea în satele noastre, ameliorând traiul săteului și întărind simțimintele sale morale și religioase, prin bunăstare materială, prin cultură și bune exemple.

Munca luminată de știință, este nu numai un isvor de bogăție materială, ci și o condițiune de sănătate și o înaltă școlă de morală; ea ne întreține sănătatea și buna dispozițiune, ne înobilează simțimintele, ne înaltă și ne întărește voința.

M. Strajan.

Cuvântul Metropolitului Mihalyi

ținut în memoria episcopului *Lemenyi*, cu ocaziunea așezării osămintelor acestuia transportate dela Viena la Blăși.

— Fine. —

Pe cât era Episcopul Ioan înflăcărat de zel apostolic, ca să vestescă el însuși, și după exemplul dat de d'ensul, prin clerul s'eu să se predice cuvântul adevărului, pe atâta era îngrijat și de avântul școlilor din Blăși, ér instituțiunea creștinescă a filor poporului a-o mijloci prin școlile bune poporale, această era una dintre stăruințele lui de căpetenia. Câtă d'ustreță a îndurat acest mare arhieru în interesul administrațiunii bune a diecesei sale, dovadă sunt protocoalele presidiale ale Episcopiei din anii păstoririi lui, ca cele ce în mare parte cuprind dispozițiuni formulate și scrise cu însașă mână Episcopului.

Rugămintea celor doi episcopi românesci așternută staturilor dieței dela 1842 în cauza Românilor, locuitori pe pământul crăiesc, dovedesce simț pentru modul, după care se potă întări și conserva biserica însași, că cerură, sub punctul o) „ca din casele comune de banii tinerii învățători să fie ajutamați. Pentru zidirea de locașele poporului și a cântăreților noștri, și pentru biserică să se rindă ajutor“. Sub punctul g) „ca zeciuila fie-care să o dea la popa s'eu“ Sub punctul h) „ca persoanelor bisericesci încă să li-se taie loc bisericesc“.

II.

Aceste le atinsei din cele de obsce cunoscut, ér cei ce se bucurau de familiaritatea Episcopului Ioan, pre cum și cei ce auțiră dela unii ca și acestia, vor fi sciind multe alte dovești despre virtuțile lui de arhieru, de unde în inima lor îi și prețuiesc, ca pe un bărbat binemeritat de biserică sa și de patriă.

Însă din slăbiciunea firei se întâmplă a orea „că desprețuim faptele alese ale de-apropelui, fie cât de multe și mari; ér decât i-se ivesce vre-o scădere, fiă cât de mică, fiă fost întâmplată cât de demult, îndată o cunoșcem, îndată ne prindem de ea, și nici o dată nu o dăm uitării: și puțină aceea și prea mică scădere adese împuținează reputațiunea multor bărbați mari“¹⁾

Adauge, că de cumva cutare așezat în demnitate și ordine inferioară, sub ver o privință potă să strălucescă mai mult decât arhierul s'eu: acesta, pre cum ne învață S. Ioan Gură-de-aur, are trebuință de orecare spirit dumnezeesc, ca să nu fiă stăpănit de pismă, nici să cadă în intristare. Pentru că aceea, ca cel ce este mai mare după vrednicia, să fiă întrecut de cătră inferiori, și acesta să o rabde cu tăria: acesta nu este însușirea unui suflet mic, nici însușirea sufletului nostru, ci a unui suflet adamantin“²⁾

Acesta ori asemenea cred eu, că va fi judecata posterității, decât va cunoșce faptele procesului, care a paralisat în parte stăruințele Episcopului Ioan.

Éra ținuta Episcopului în fața județului marțial, a o cumpăni, nu ne este dat nouă; că el a preferit a abdice și a intra

¹⁾ S. Io. Chrysost. De sacerdotio Lib. V. 5.

²⁾ l. c. 8

în calea esiliului, înfruntând toate greutățile aceleia: de aici nu fără temeiu am conchide la caracterul hotărît și la constanța lui de arhieru iubitor de biserică sa, pentru al căruia bine s'a adus el pe sine jertfă bine-priimită.

Odihnesce în pace Părinte Sfinte! Turma pe care o ai povățuit la cărările dreptății, cu grațitudine își aduce aminte de toate câte le-ai făcut și dragostei pentru mântuirea ei; cu ferbințea răbdătoarei fiesci să rōgă pentru sufletul t'eu cel mare, ca să se afii îndurare la tronul ceresc pentru toate cele lucrate ori lăsate; oredem, că suferințele tale îndurate în depărtare dela ai t'ei, Te vor pune lămurit înaintea dreptului judecător; la picioarele lui cere mila și ajutor bisericii, care implorând binecuvântarea Ta, întru nădejdea ferocitei învieri imploră dela Părintele îndurătorilor, ca partea Ta să fie cu dreptii, și memoria Ta în vecl binecuvântată! Amin.

SCIRILE DILEI.

— 10 (23) Iulie.

Se cantă 30,000 de emigranți. Consulul general austro-ungar din New-York a însciuțat ministeriile de interne dela Viena și Budapesta, că guvernul din San-Paulo din America de sud a publicat, că va ține o licitațiune publică pentru introducerea a 30,000 de emigranți. Consulul atrage atențiunea cu deosebire a ministrului de interne unguresc, că și Ungaria este luată în combinațiune. În urma acesta Coloman Szell a adresat tuturor fișpanilor o circulară, cerând ca ei să vegheze cu atențiune asupra mișcării agenților de emigrare și eventual să-i espulzeze în timp de 24 ore, raportându-i din cas în cas.

Pălăria cu marcă germană. Foaia ungerescă „Szászváros“, ce apare în Orăștia, istorisește următoarea întâmplare: „Când episcopul ref. Dr. Bartok a petrecut ultima oară în Orăștia, s'a dus în prăvălia lui Karl Zobel să-și cumpere o pălărie. După-ee și a aflat una, care îi sta bine, se uită din întâmplare în fundul pălăriei și vedu, constant, marca cu inscripția germană: „Karl Zobel in Broos“. Episcopul a înapoiat imediat șefului prăvăliei pălăria, întrebându-l, dacă n'are pălării cu inscripția maghiară. Negustorul răspunse cu regret, că momentan n'are ast-fel de pălării; atunci episcopul s'a depărțat, dicend, că nu portă pălării cu marcă germană“. — De cum-va lucrul s'a petrecut în adevăr așa, episcopul din castiunea s'eu a contrașis înșuși, fiindcă din capul locului nu trebuia să intre în prăvălia cu firma germană din Orăștia.

Din Archidieceza de Alba-Iulia. Vineri în 12 c. au fost ordinați întru dieconi și Duminecă în 14 întru preoți Emilian Pop, dispus ca administrator parochial în Cistelec, distr. Cătina, — Aurel Pop, în Cicău, distr. Arieș, — Antoniu Tamas, în Hărănglab, distr. D.-San-Martin — și Grigorie Oprea, în Vale, distr. Aiud.

Doliul lui Krüger. Bătrânul președinte al Transvaalului *Krüger* a îndurat o mare pierdere. Soția lui, pe care o lăsase în Pretoria, a încetat din viață Sâmbătă. D'omna Krüger era de 67 ani, mórtea i-a venit în urma unei pneumonii, b'olă, în oare ze-cuase trei zile.

Școlă comercială superioară română din Brașov. Din „Anuarul școlii comerciale superioare grec. ori române din Brașov pe anul XXXII al existenței sale“ (anul școlar 1900—1901) publicat de Arseniu Vlăicu, director, notăm următoarele: În frunte se publică un studiu despre „Curenții electrici și rațele electrice“ și despre „Fizica și esoposițiunea universală din 1900 în Paris“ de d-l profesor A. Ciortea. (Acest studiu a apărut și în edițiune separată). **Date școlare:** La școlă comercială superioară au funcționat 11 profesori. Schimbări în personalul didactic nu s'au întâmplat în decursul anului. Societatea de lectură a elevilor a fost condusă de d-l profesor A. Barseanu. Stipendiști, internisți și alți beneficiari au fost 16 elevi. **Date statistice:** Au fost imatriculați cu to-

tal 103 elevi, dintre cari 4 au părăsit școala. După naționalitate: Români 100, Germani 3. Au prestat examenul de maturitate 20 de elevi față de 23 din anul școlar precedent.

Numiri: D-l Emilian Șlușanschi, Român bucovinean și absolvent al facultății juridice din Viena, a fost numit practicant la tribunalul țării din Viena.

Împușcat la exerciții. Cetim în „Deșteptarea” din Cernăuți, numărul dela 21 Iulie: „Eri dimineața a pornit regimentul 41 la exerciții de arme pe câmpiile de lângă Mihaloea. Se exercitau în dare la țintă, ca la război, părăndându-se cete după cete și împușcând tot în fugă înainte. Nu mai vorbim de gona, în care sunt puși feciorii țării la ast-fel de prilejuri, căci soldații regimentului 41, în majoritate covârșitoare Români, sunt vînjoși și suporță ori-ce strapțe. E vorba însă de-o mörte de om, de mörtea unui Românaș voinic și falnic fecor cu numele Vicovan din Bilca. Spiritul mörții s'a coborât pe la örele 12 asupra companiei a doua și zăpöcind mințile și vederile nu soiu cui, a îndreptat pușca unui soldat din urmă spre cöfa lui Vicovan. Glonte de oțel s'a înfipt în cap, sdrobind scăffria și spulberând din ea o parte din crieri. Bietul Românaș a picat la pământ și lipsit de conștiință s'a luptat trei öre întregi cu mörtea cea atât de cumplită. Era o privesc grozavă să-l veđi pe voinicul fecior sbătându-se și apucându-se cu vigrösele-i mâni de crierii, cari îi curgeau din scăffria spartă. Cu mult gren a murit pe câmpul de exerciții și a fost transportat de camerații săi la Cernăuți, de unde va fi dus la locul de vecinică odihnă în Horecea... Pentru Dumneșeu, forurilor militare! Vă dăm feciorii să ni-i dresați cum numai vă pricepeți mai bine, dör grijii ca să nu fiă ucii ca nisce căni fără stăpân, că și noi avem inimă cu simțire în piept și ne döre amar pierderea celor mai scumpi ai noștri!”

Dela cursul administrativ din Tergul-Mureșului. Ni-se scrie: Acest curs s'a încheiat Duminecă, în 14 Iulie n. a. c. La examenul final s'au supus 69 candidați dintre 78 câți au fost înscriși la începutul anului. Dintre cei înscriși cam a treia parte au fost Români. În urma examenului final, la care au fost supuși prin sorțire, au eșit calificați cu distincțiune 10 candidați, dintre cari 6 Români, 3 Unguri, 1 Sas; calificați (parte cu unanimitate, parte cu majoritate de voturi) au fost declarați 54; ér 5 înși au fost respinși pe câte 3 luni. Români distincți sunt: Victor Florian (comit. Sibiu), Octavian Opriș, Nicolae Tămaș, (comit. Făgăraș), Eugeniu Tătar, George Koch Ilea și Ioan Magdu. Examenul s'a început în 2 Iulie n. cu cel scripturistico, care a ținut 3 zile; ér din 5—14 Iulie n. a fost examenul verbal. Examinarea s'a făcut prin două comisii, dintre cari la una a fost președinte directorul cursului Dr. Molnár Gábor, ér la cealaltă comisie șșpanul comitatului Mureș-Turda Mikó Arpád.

Mörtea a doi copii. Unui negustor de lemne din Keszthely (comitatul Zala), cu numele Teodor Laskai, i-a murit de curând după olaltă doi copii, cel dintăi a fost o copilă de cinci ani, și apoi i-a urmat un băiețuș de un-spre-șce ani. Mult timp acești copilași erau tot bolnavi; pe mica copilă o omorî mai iute suferințele, ér copilul s'a chinuit timp de trei săptămăni apoi a murit și el. Câte-va zile după înmormântarea celui din urmă, o înscăințare anonimă a sosit la pretură, dicându-se că copilul lui Laskai au fost înveninați de însuși tatăl lor, care le-a dat otravă în mănăcare. Justiția la o săptămăna după înmormântare a desgropat copilași și cercetându-i, s'a constatat otrăvire prin arsenic. Laskai în urma acösta a fost arestat. Casul acesta a produs mare senzație în oraș, deöre-ce neguștorul Laskai până acuma se bucura de mare stimă între locuitorii. Se vorbește, că Laskai fiind veduv, a voit să se scape de copii, ca astfel să se pötă însura éráși.

Vremea. De trei zile avem éráși vreme bună. Se pare, că ploile au încetat

de-oamdată; cu atât mai mult se resimte căldura peste zi. Diminșile și serile sunt răcoröse. Din Peșta și Viena se anușă, că pe acolo căldurile sunt mari.

Recolta rea și speculanții evrei.

Diarul „Westungarische Grenzboten”, vorbind de recoltă și de speculațiunea dela bursă, scrie între altele:

„Cu recolta din anul acesta stăm rău. După novele date oficiöse în anul acesta s'a produs cu 2¼ milioane măși metrice mai puțin grâu și sęcără, ér orz cu 1½ milion măși metrice mai puțin, decât anul trecut.

În schimb însă cum sunt prețurile? Pe la 15 Iulie a. c. când, după rapörtele date, se pređicea o recoltă bunioșă, la bursă s'a stabilit prețul grăului de 50 kgr. cu coröne 8-20, a sęcării cu cor. 7.07 și a ovésului cu cor. 6-40.

La 25 Iunie a. c. ministeriul de agricultură a dat un alt raport, în care se pređicea o recoltă mai slăbuță.

După acest raport bursa stabili prețurile ast-fel: grăul cu cor. 8-10, sęcara cu cor. 6-80 și ovésul cu cor. 6-40.

Ér acum, când prospectele unei recolte sunt mai slabe, vine bursa și stabilește nisce prețuri și mai rele — decât la 25 Iunie, și anume: grăul cu cor. 7-88, sęcara cu cor. 6-70 și ovésul cu cor. 6-15.

Acösta speculațiune la bursă öre nu e revoltătoare pentru economi? Mintea sănătoșă își spune, că prețurile cerealelor trebuie să se urce, când recolta este slabă; aci însă lucrul e de-andrătele: pe zi ce merge recolta este mai slabă, și prețul cerealelor scade din zi în zi.

Acösta obraznică speculațiune este ușor de explicat, deöre-ce oam s'ar pöté face un bun „rebach” (gheșeft), decât prețurile n'ar scăde în paguba economului?

Pentru-ca bursienii, cari posed frumösele palate din capitala țării, să pötă satisfăce pasiunilor lor „domnesci”, le trebuie dör mulți bani. Și aceștia de unde să-i ia, decât ar renunța la „rebach“-ul cel gras?

Cum ar pöté alt-fel, un Evreu, la o serată dată de el, la care au luat parte un ministru și un secretar de stat, să procure figuri din străinătate pentru suma de 2000 coröne? Nu! La un negoș cinstit așa ceva e imposibil!

Acești Evrei soiu pré bine, că marea mulțime a economilor sunt siliți să-și vëndă pușina și slaba recoltă pentru a plăti darea și alte multe, de aceea devisa jupănilor dela bursă este: jos cu prețurile!

Ce pöté face șermanul țărani? El e constrins să jertfescă Evreului tot avutul și bunul lui câștigat cu multă trudă. Țăraniul nu pöté întârșia, el trebuie să facă bani pe bucate, ca să-și pötă plăti datoriile și dajdia, la cas contrar va avé de executorul pe cap și 'și va pierde nu numai bucatele, ci i-se vor vinde încă și vitele, ce le are.

Da, dör decât înalta dreptate n'ar fi împărșit ast-fel lucrurile, atunci țăraniul ar fi domni și partea cea mai mare a jidaniilor ar trebui să umble din casă în casă cu sacul în spate. Asta ar fi totuși o nedreptate strigătoare la ceri! Caci veđi, decât Jidovii, au fost emancipați, trebuie să aibă și drepturi!

Și pentru-ce să le aibă, pöté pentru a face șarlatanii și înșelacii? Nu, pentru acösta n'au drept; dör domni, cari fac legile, au uitat, durere, de a lua măsurii legislative în contra speculațiunii șarlatane neîndreptățite; ađi nu voese să le ia, fiindcă Evreii le-au crescut deja peste cap.

Și cum nu? Ministrul merge la serata de ceai și fuméză mirându-se țigările scumpe și își gândesce: ce avut este aicea fiă-care om, care are „diligență” și „energie”. Escelența sa însă nu vede copii flămânși ai țăraniului, care a trebuit să-și vëndă partea sa de recoltă ou două coröne mai eștin, fiindcă jidovul nu i-a dat mai mult.

Așa vine, că țăraniul cu familia sa trebuie să flămânșcă, proprietarul trebuie să se ruineze — d-l banchier însă dă soirele și comandă pentru ele țigări din străinătate de 2000 coröne.

Nici statul nu are bani, nu-și pöté plăti nici funcționarii săi cum să cade. Miseria e pretutindenți, — numai marele negustor e om fericit și domnesce peste tôte.

Cât timp va mai dura acösta? Cât timp jidovii dela bursă — stimă tuturor jidovilor oinștiți — vor fi încă domni Ungariei!

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român.

Dilele acestea a apărut și s'a distribuit „Anuarul IV al Societății pentru crearea unui fond de teatru Român, pe anul 1900—1901”. — tipărit în Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

În frunte Anuarul publică un „Rémas bun” al secretarului societății Vasile Goldiș, care strămutându-se din Brașov, sediul comitetului Societății, eșilit a-se retrage din funcția de secretar, ce a ocupat-o timp de 6 ani.

Urméză îndată discursul de deschidere rostit de d-l Iosif Vulcan la adunarea generală din Abrud (9 (22) Iulie 1900); după care se publică pe 11 pagine conferența populară Catharza de Dr. Valeriu Branisce, ținută tot cu ocaziunea adunării generale din Abrud. — D-l Vasile Podobă întreține apoi pe cetitori c'o lungă dare de sémă interesantă despre Prima societate teatrală română ambulată în Transilvania.

Urméză a treia dare de sémă despre „Mișcarea teatrală la noi”, de Vasile Goldiș. În acösta dare de sémă se face o statistică amănunțită asupra reprezentațiunilor teatrale în mijlocul poporului nostru; se stătoresce, că ce fel de reprezentațiuni respective piese teatrale iubesc poporul cu deosebire; se arată unde e mai deșteptată viața teatrală; cari autori sunt mai prețuiți la noi, și cari pățuri ale poporului nostru simțesc mai mult lipsa teatrului. Din statistica acösta reiese, că s'au dat cu totul în decursul anului 1900 la Români din Transilvania și Ungaria 112 reprezentațiuni teatrale și s'au jucat 169 piese, unele odată, altele de mai multe ori.

Anuarul publică apoi „Statutele și Regulamentul afacerilor interne al societății române de diletanți „Progresul” din Făgăraș”.

Urméză un articol, în care d-l secretar V. Goldiș își desfășură părerile și ideile sale cu privire la înființarea teatrului nostru. Susține, că de zidirea vre-unui palat de teatru nici vorbă nu pöté fi, căci „ziduri pentru teatru, ridicate cu sute mii de florini... nu ar avé absolut nici un rost din punct de vedere al culturii poporului românesc”. Idealul trebuie să fie o trupă de actori români, subvenționată de societatea teatrală românească; trupa acösta să rămână permanentă între noi și să cutriere satele și orașele noastre. Sprijinindu-se pe șș-ii 1, 21 și 22 din statute, autorul đice, că în cadrul societății esistente nu se pöté înființa însuși teatrul român și emite părere, ca făcându-se us de dispozițiunile ș-lui 21 să se convoce o adunare generală anume pentru instituirea unei societăți, care să aibă de scop înființarea teatrului român. Noua societate teatrală să înființeze societăți de diletanți români, încât e posibil în legătură cu societățile de muzică și corurile esistente dela noi, cari să stea în legătură organică cu comitetul central al Societății Teatrale. Ar mai trebui, ca noua Societate Teatrală să înființeze un muzeu etnografic român, în care să fiă adunate cu deosebire costumele naționale; Societatea să adune obiceiurile, poeziile și muzica poporului. În ce privese înființarea trupei de actori români, acösta să nu se facă de odată, ci pe rând și cu încetul. În fine emite părerea, că statutele Societății Teatrale să aibă clausula, că la cas de a-se desființa, tötă averea ei să trecă în posesiunea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, cu scopul de a-se promova și mai departe arta scenică între Români din Transilvania și Ungaria.

Se publică mai departe în „Anuar” „biografiile membrilor fundatori” ai Societății: Dr. Iosif Hodoș, Gheorge Secula, Dr. Lazar Petco, Emanuil Ungurianu, Stefan Antonescu, Basiliu Rațiu, Mihail Cirlea, Dr. Laurențiu Pop, Dr. Iancu Meșianu, Dr. Nicolau Vecerde, Desideriu Borbola și Dr. Zosim Chirtop — tôte cu portret.

Urméză apoi Raportul comitetului către adunarea generală din Abrud. Din Raportul cassarului reiese, că averea totală a

Societății la 30 Iunie 1899 a fost de cor. 271,811.74.

Anuarul reproduce vocile de presă despre adunarea generală dela Abrud și festivitățile aranjate cu acea ocaziune, și se încheie cu înșirarea numelor membrilor din comitet și a membrilor societății, după care:

Membrii fundatori sunt: 50 în viață, 27 mörți; membrii ordinari pe viață: 45 în viață, 25 mörți; membrii ordinari în anul 1900—1901 158. Cu totul Societatea are ađi membrii în viață: 253.

*

Anuarul acesta se estinde pe 223 pag. format 8°, hărștia fină, tipar curat, olișeurile bine reușite și peste tot se presentă ca broșură elegantă.

SCIRI ULTIME.

București, 22 Iulie. O comunicare oficială făcută ministerului de război, din partea ministerului român de esterne, anunță pentru ziua de 19 Iulie st. v. (1 Aug. n.) sosirea escadrei ruse în portul Constanța. Escadra rusă se compune din tôte vasele Mărei Negre și este cea mai puternică, ce a întrunit vre-odată imperiul Țarilor în aceste părți.

București, 22 Iulie. M. S. Regele Carol a primit o telegramă de la M. S. Țarul Nicolae, prin care îi mulțumesc pentru călduroșă primire făcută la Constanța marelui duce Alesandru Mihailovici.

Sofia, 22 Iulie. Borș Sarafoff a adresat presidentului tribunalului o petițiune, prin care cere să fiă judecat înainte de 29 Iulie st. v., adecă înainte de a-se întruni congresul macedonean. Cererea lui Borș Sarafoff a fost respinsă pe motiv, că formalitățile procedurii nu pot fi împlinite până la acösta dată.

EDIVERSE.

De o sută de ori cununat. Omului i-se pare mult când aude, că cine-va a stat de 6 ori înaintea altarului pentru a jura credință unei persoane, pe care o iubesc; dör ca cine-va să se cunune de o sută de ori, asta e ceva ne mai pomenit. Se înțelege, că acest lucru nu s'a putut întâmpla decât numai în America. Înainte cu patru ani o păreche de însurăți dintr'un orașel american a călătorit în orașul de lângă lacul Michigan. Acolo din întâmplare au cetit anunțul unui negustor de mobile, care đicea, că avea părechă, care se va cununa în prăvălia lui, va căpeta cadou o sală de lectură pe deplin și frumos aranjată. Tinerii nu s'au gândit mult și au intrat în prăvălia. Acolo se învoiră cu prăvăliașul și și-au ținut cununia, ér proprietarul împlinindu-și cuvântul, a dat noiei părechă mobilă promisă. Însurății au plecat în statul Ohio, acolo au cetit un alt anunț asemenea. Și aci s'au oferit, și ceremonia s'a făcut spre deplina satisfacție a ambelor părți. Negustorul de mobile și-a ajuns scopul, înaintea prăvăliei se adună multă lume, care vorbea cu mult interes. Părechă cununată și-a primit mobilă promisă, care în scurt timp a prefecut-o în numărar. Acest cas i-a îndemnat să facă negoș cu actul cununii lor. Bărbatul a practicat cu succes ideea sa, se înțelege în fie-care oraș numai odată; în timp de două săptămăni s'a cununat de opt ori. Fiindcă în fie-care oraș numai odată putea să jure „credință vecnică”, a percurt tôte Statele-Unite. Acösta însă a fost numai până odată. Părechă, care deja se cununase de o sută de ori, a fost prinsă și arestată, ér acum își așteptă pedepsă meritată.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandajie.)

**Cărți pentru comercianți
și funcționari de bancă:**

„Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandajii și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

„Un capitol din Contabilitatea duală de I. C. Panțu. Tractează principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

„Al doilea capitol din contabilitatea duală, de I. C. Panțu. Această broșură conține: afacerile de credit cambial și afacerile de bancă. Prețul broș. 2 coroane (+ 10 bani porto).

„Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Scrieri istorice.

„Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margino la Solferina și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Țera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miază-zi și valea Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de calduros aprețiată de întraga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Pintea Vitezul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop Reteaganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat și la oște“. Acesta este titlul unei nouă cărțicele, ce d-l *Ioan Pop Reteaganul*, cunoscutul și meritul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popoa*. Broșura acesta, presentă și multe momente de însemnătate istorică Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulată „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani.

Scrieri scolare.

„Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

„Istoria Biblică pentru folosul școlilor populare din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

„Cântul în școlă populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basilm Fațiu, profesor la seminarul din Blășiu Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papiu.

Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Invățătura creștinăscă“ séu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cath. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

„Idei fundamentale în economia politică de Ioan Socaciu, vechi profesor la școlile com. r. din Brașov. Prețul cor. 1.30 (plus 20 b. porto.)

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vënd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vëndut până acum.

1) **„Lasca Viorescu, O iconă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue.** E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vëndut până acum, este adî numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) **„Poesii de Veronica Micle,** regretata noastră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) **„Poesii complete de Carol Scrob.** Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) **„Instrucțiunea gimnasticeii** în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școlă normală de institutori din Bucuresci. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.) De lipsă e mai cu semă pentru învățători.

5) **„Originea monedelor (a banilor) de M. C. Sufu,** o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din Bucuresci. In loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **„Poesii de F. M. Stoicescu.** Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoșe nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) **„Vrei să te iubescă bărbatul?“** Broșura cu acest titlu conține povește practice serioșe și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

„Caractere morale, exemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de Ioan Popea, profesor. Cetitorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiu. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribu la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiu.

„Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtătorului de dare edate de Wilhelm Niemandz. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți câți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„Bucătăreșă națională“, carte de bucate a bucătăriei române, franceze, germane și ungare. Felul bucatelor sunt înșirate toate în ordine alfabetică după numele lor. Limbajul e ușor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 bani porto.)

A apărut **„Carte de cântece diverse pentru toți și pentru toate adunate și aranjate“** — de Ioan Dariu. Editura Librăriei H. Zeidner, Brașov 1901. Câte-va portrete. Prețul broșat 50 bani, legat 60 bani. Cartea cuprinde 252 pagine, format 8° mic.

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Iulie n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.44
Napoleond'orî. Cump.	19.—	Vënd.	19.02
Galbenî Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Rubel Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Iulie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.35
Renta de corone ung. 4%	92.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.20
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.30
Bonuri rurale ungare 4%	92.70
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	173.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	143.50
Renta de argint austr.	99.—

Renta de hârtie austr.	98.95
Losuri din 1860.	118.45
Acții de-ale Băncei austro-ungară	139.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	16.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	635.—
Napoleondorî.	19.03
Mărci imperiale germane	117.42 1/2
London vista.	239.60
Paris vista	95.17 1/2
Rente de corone austr. 4%	95.70
Note italiene	90.80

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vënd, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin**, i au asupra-mi și **transporturi de mörți în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

9—*

ABONAMENTE

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

Maculatură

se află de vëndare la Admin. „Gaz. Trans“

„Gzeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.